

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 25.—
NEGYED ÉVRE K 75.—
FÉL ÉVRE . . . K 150.—
EGÉSZ ÉVRE . K 300.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

Az indemnitást megszavazták

Budapest, jun. 25. A nemzetgyűlés mai ülését Rakovszky István elnök délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg.

Harmadszori olvasásban elfogadták a fenyűzési adóról szóló törvényjavaslatot.

Nagy Pál, a harmadik bíráló bizottság elnöke jelenti, hogy a bizottság a petícióval megtámasztott mandátumok tárgyalását nem tudja megtartani, mert a tagok nem jelennek meg az ülésen. Az elnök megint a bizottsági tagokat, hogy pontosak legyenek.

Rátérnek az indemnitás tárgyalására.

Iklódy-Szabó János előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Pallavicini György örgróf az áruforgalmi részvénytársaság horribilis jutalékait teszi szóvá: ez ellen sürgős intézkedést kér.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter beterjeszti a vagyonátruházási illetékről szóló törvényjavaslatot, a gazdasági ipari tisztviselőkről szóló törvény módosításáról, az államkincstár megkärösítésére irányuló büntetkekről és vétségekről, továbbá a Pénzügyi Központról szóló törvényjavaslatokat. Azután a házszabályok 222. szakasza alapján zárt ülés elrendelését kéri, amit az elnök el is rendelt.

A nyílt ülés újabb megnyitása után Iklódy-Szabó János előadó több módosítást ajánlott az indemnitási javaslathoz, többek között: hogy árdragító üzlettulajdonosok üzleteit el lehessen rekvirálni.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter nem tartja időszerűeknek az előadó módosításait, mert az indemnitás sürgős elintézéséről van szó. Kéri, hogy a Ház ezeket a módosításokat ne szavazza meg.

Gaál Gaszton szerint olyan módosítás, mint amilyent az üzlettulajdonosokra ajánlott az előadó, nem a nemzet érdeke. Figyelmeztet arra, hogy manapság nem lehet az ellentéteket szítani.

A Ház ezután egy általánosságban, mint részleteiben megszavazta az indemnitást.

Ferdinándy Gyula igazságügyminiszter Hornyánszky Zoltán multkori interpellációjára adott válaszában közölte, hogy Strauss Istvánt 1919 márciusban törvényellenesen nevezték ki az állami számvévszek elnökévé s a legújabb törvény értelmében a kinevezést hatálytalanná tették. A vizsgálat megállapította, hogy Strauss István igazgató és idegen ingókat is megrongált, ezért a minisztertanács megindította ellene a bünvádi eljárást.

A választ tudomásul vették. Ezután tovább folytatták a zárt ülést, melyet csak ideiglenesen szakítottak felbe.

A kormány elhatározta lemondását

Bethlen István gróf megbízatása előtérben

Budapest, jun. 25. Illetékes helyről közlik: A kormány tegnap elhatározta lemondását és valamennyi miniszter aláírta a lemondási okiratot. Így aszombatra tervezett minisztertanács megtartása feleslegessé vált s a lemondott kormány vasárnap fogja megtartani az utolsó minisztertanácsot, melyen a függőben levő ügyeket intézi el. A lemondást Simonyi-Semadam Sándor miniszterelnök a nemzetgyűlés holnap ülésén jelenti be, azután eljuttatják a lemondást a kormányzóhoz.

Az új kormány megalakítására nézve még mindig számos kom-

bináció van forgalomban. A pártok között még semmiféle érintkezés sem indult meg, mindamellett bizonyosra veszik, hogy ismét koalíciós kormányzás készül.

Legvalószínűbbnek tartják, hogy Bethlen István gróf kap megbízást az új kormány megalakítására. Az ő személyének elfogadására a keresztény nemzeti egyesülés pártjában megvan a hajlandóság, amennyiben vállalja azt a tárgyi programot, amelyet most a párt részleteiben kidolgoz. A kisgazdapárt egyrésze szintén szívesen fogadná Bethlen István gróft, aki hajlandóságát fejezte ki arra, hogy belép a kisgazdapártba. A kisgazdapártban természetesen Rubinek Gyula miniszterelőlsége mellett is jelentékeny hangulat van.

Újabb rések az osztrák bojkotton

Királyhida, jun. 25. A határozatokat magyar részről tökéletesen végrehajlják. Tegnap a személyvonat szerelvénye és két kocsis üres hordó Bécsből Királyhídira érkezett, majd 12 órakor egy tehervonat ugyancsak üres hordókkal Bécsből Királyhídira futott be. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy az osztrákok az üres kocsikat visszaakariák cserélni. A bojkottnak több ízben történt áttörése miatt a keresztényszocialista vasutasokat felváltották a szocialistákkal: ahol mégis kényteledek voltak a keresztényszocialista mozdonyvezetőt meghagyni ott szocialista bizalmiférfit állítottak melléje. A bécsi keleti pályaudvar állomásfőnökét elmozdították állásától és azokat a hivatalnokokat is, akik 23-án elindították Magyarországra a petróleum-vonatot.

Az osztrák keresztényszocialista vasutasoknak tegnap este Fehéring és Gyánafalva között ismét sikerült egy 44 vagonból álló vonatot áthozni magyar területre.

Az osztrák kormányválság

Királyhida, jun. 25. Tegnap délután váratlanul meghíusultak a kormányalakítás körül második hete megindult tárgyalások. A kabinet keresztényszocialista államtitkárai és államtitkárai irásban kériék Seitz elnöktől állásuktól való felmentését s az elnök ezt tudomásul vette. Zerdik kereskedelmi államtitkár csatlakozott a keresztényszocialista államtitkárok lemondásához.

Hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárva!

Társadalmi állásra való tekintet nélkül felkéretnek, hogy saját érdekükben folyó hó 27-én d. e. 10 órára a megyéhez disztermében, az érdekük megvédésére alakult »Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva nemzeti szövetsége« céljainak ismertetésére megjelenjenek.

Hajdúvármegyei m. kir. katonai parancsnokság.

E felhívással kapcsolatban megemlítjük, hogy a hadirokkantak, hadiözvegyek s hadiárva nemzeti szövetségének központja már megalakult s a szövetség alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Az alapszabályok szerint a tömörülés, illetve szövetség célja: a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva társadalmi, gazdasági, erkölcsi és jogi érdekeinek megvédése és előmozdítása. Ebből kifolyólag hatékony közbenjárás az illetékes hatóságoknál oly irányban, hogy a háborúsítottak társadalmilag illően elhelyezkedhessenek, kényszerpályaválasztás esetén a szükséges előismeretet és képességet megszerezhessek és a szükséghez képest önállósághoz jussanak, az önfentartásra képtelen, vagyontalan, gyámolításra szorulóknak pedig megfelelő ellátásban vagy segélyben részesüljenek. Javukra jöletti és más intézmények, vállalatok megteremtése. Háborúsított helyzetükkel összefüggő jogi kérdésekben tanácsadás és szükség esetében ingyenes jogi védelem.

Az itt csak nagyban körvonalazott alapszabályszerű célok elérésére kívánatos, hogy minél több, erre társadalmilag és anyagilag képesített egyén lépjen be a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva nemzeti szövetségébe, alapító vagy pártoló tag gyanánt. Az alapszabályok e részben a következőket tartalmazzák: 9. § Alapító tagok azok, akik belépéskor a szövetség központi pénztárába egyszer s mindenkorra egy-

ezer koronát befizetnek, illetve a szövetség céljaira más hasonló vagy nagyobb vagyoni értéket (pl. ingatlan, kötvények, stb.) juttatnak. 10. § Pártoló tagok azok, akik évi egyszáz korona tagsági díjnak 5, azaz egy-másután következő öt éven át minden év január hó 1-én való pontos befizetésére kötelezik magukat.

A szövetség rendes tagjai, azaz az okmányilag igazolt hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva, az alapszabályok értelmében évi tagsági díj fejében hat korona évi tagdíjat kötelesek befizetni, amely tagság három évig kötelező. A teljesen szegénysorsu, kiskorú árvaikat azonban a központ elnöki tanácsa a fizetési kötelezettség alól kivételesen fel is mentheti. Tag csak az lehet, aki feddhetetlen előéletű, nem vehető fel tagnak az, aki hazaelenes magaviseletet tanusított vagy az állam törvényes rendje ellen irányuló ténykedésben résztvett.

Egymillióba kerül a közkórház felszerelése

Anyaghiány miatt nem tudják kezelni a betegeket

A közoktatásügyi minisztérium annak idején a debreczeni tudományegyetemhez csatolta a városi közkórházat, azonban nem véglegesen, csupán 1920 október 1-ig s ha az orvosi fakultáson addig még nem kezdődnek meg a tanítás, akkor a közkórház újból városi kezelésbe kerül.

A közkórház tehát most úgy lebeg ég és föld között, mint Mohamed koporsója, sem az állam, sem a város nem akarja a szükséges kiadásokat vállalni s ennek az áldatlan állapotnak a visszaszámát a szerencsétlen betegek sanylik meg. A rendkívüli körülmények, amelyeket az utóbbi két esztendő alatt szenvedtünk végig, a közkórházat sem kímélték meg. Felszerelése, gyógyszerkészlete az utóbbi két év alatt teljesen fölhasználódott, pótlásról pedig nem lehetett gondoskodni. Ennek folytán a debreceni közkórház, amely ma északkeleti Magyarországvármegyéknek egyetlen számbavehető modern gyógyintézete, olyan állapotba került, hogy rendeltetésének nem tud megfelelni. Ezekről a tarthatatlan állapotokról különben a legutóbbi igazgató-főorvosi jelentés is megemlékezik.

— Ma tehát ott tart a városi közkórház — mondja a jelentés, — hogy képtelen a legegyszerűbb sebet is ellátni, vagy a legegyszerűbb műtétet elvégezni, holott tudnivaló, hogy az emberek százai tolonganak a kórházba, amely zsufolásig megtelt súlyos betegekkel, kiknek a gyógykezelése a nagy gyógyszer és műszerhiány miatt óriási nehézségekbe ütközik és kénytelen halasztást szenved.

A kórház vigasztalan helyzetét a legjellemzőbben illusztrálja az a tény, hogy az egész kórházban csak egy sebvarró tű van, de még ennek sem tudják hasznát venni,

mert *sebuarróságom nincs*. A kórház-igazgatóság számtalan esetben kért orvoslást illetékes helyeken, de sokáig eredménytelenül. Végre sikerült elérni, hogy a Csehszlovákiába vitt kompenzációs áru fejében egy vaggon gyógyszer és műszert is kapjunk. A szállítmány már Debrecenben van. *Fráter Imre* igazgató-főorvos megbízásából *Gyulay László dr.* átvizsgálta a szállítmányt és megállapította, hogy abból a kórház szükséglete csaknem teljesen kielégíthető.

Ezzel azonban a kérdést még nem oldották meg. *A föltétlenül szükséges gyógyszeranyagok és műszerek ára ugyanis csaknem egymillió korona*, a közlelmezési ügyszerviz pedig csak készpénzfizetés ellenében adhatja át a kórház részére igényelt anyagot. Most tehát az a kérdés, hogy honnan fedezzék ezt az összeget?

Huberth Ottó dr. kormánybiztos-főispán ma átírt *Kenézy Gyula dr.-hoz*, az egyetem rektorához, hogy a szükséges összeget utalja ki. Az egyetemnek azonban az az álláspontja, hogy az állampénztár terhére csak az 1920 október 1-ig előreláthatóan szükséges anyagokat lehet megvásárolni, mert ha az orvosi fakultáson addig nem kezdődik meg a tanítás, akkor a kórház újabb városi kezelésbe megy át.

Uri kelengyét,

inget, nadrágot, gallert és zsebkendőket készít

HERMAN NÁNDOR

Hatvan-utca 31. szám.

Az aratók ellátása

Olesó pálinkát és 130 mázsa sót kapnak

Közlendőség, hogy az aratómunkások a megerőltető munka folytán pálinkára is igényt tartanak. A mai horribilis szeszárakra való tekintettel a földművelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértéssel úgy határozott, hogy megfelelő mennyiségű olesó pálinkát biztosít az aratómunkások részére. A földművelésügyi miniszter ma értesítette a várost, hogy a debreceni törvényhatóság alá tartozó területek aratási munkálataihoz 11,500 liter szeszt utall ki, literenként 53 korona 50 filléres árban.

A pálinka elosztását az egyes jogos igénylők közt egy bizottság végzi, amelyben a polgármester vagy helyettesének elnöklésével a gazdasági felügyelő, az erdőfelügyelő, a m. kir. állami erdőhivatal vezetője és a gazdasági egyesület megbízottai vesznek részt. Az elosztást a bizottság legjobb belátása szerint végzi, de a szesz árát emelni vagy alkoholtartalmát csökkenteni tilos. Az erdőgazdaságok közül csak azok részesülnek a szeszkezelvényben, ahol valóban erdőgazdasági munkálatok vannak folyamatban. A pálinkát a törvényhatóságnak készpénzfizetés ellenében kell átvennie az egyes gyáraktól, ahová a kiutalás szól. A törvényhatóság köteles szigorúan megakadályozni azt is, hogy a pálinka illetéktelen egének, üzérkedők kezére kerüljön.

Itt említjük meg, hogy a város a központi sóelosztó-bizottságtól 130 métermáza sót kért az aratómunkások részére. A bizottság a kért mennyiséget kilonként 8 koronás árban kiutalta.

Vegyetek menekült-bétyeket!

A debreceni forradalmi törvényszék bírái a törvényszék előtt

A debreceni törvényszék ötös tanácsa *Nagy Kálmán dr.* ítélőtáblai bíró elnöklésével ma délután tárgyalta a forradalmi törvényszék három tagjának büntetését. *Sterbinszky László* betűöntő, a forradalmi törvényszék vádbiztosa, *Gyallay János* kőműves, akit a vörös vezérek a bírói székbe ültettek és *H. Nagy Jenő dr.* volt törvényszéki jegyző, a forradalmi törvényszék jegyzője voltak a vádlottak.

A királyi ügyészség mind a háromukat több rendbeli személyes szabadság megsértésének büntetésével, zsarolás és orgazdaság büntetésével vádolta. A vádirat szerint a vádlottak mint a forradalmi törvényszék tagjai, 1919 április 11-én elítélték *Schwarz Lipótné* vendéglősnét a szesztilalom áthágásáért 20,000 korona pénzbüntetésre. ipariengedélynek megvonására és készleteinek elkobzására. Az ítéletet végre is hajtották rajta. Elítélték *Karakas Lajos* földművest és öt társát botrányokozás címén 8-8 napi elzárásra és kisebb-nagyobb pénzbüntetésekre és több hasonló ítéletet hoztak.

A város függő kölcsönei

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

Csütörtök délután *Vargha Elemér dr. tb.* főjegyző elnöklésével ülést tartott a jog- és pénzügyi bizottság, hogy a legközelebbi rendes közgyűlés elé kerülő ügyeket megvitassa. Az ülésen, — ezuttal először, — résztvett *Huberth Ottó dr.* kormánybiztos főispán is. A bizottság több fontosabb ügyekkel foglalkozott.

(Két függő kölcsön)

A Pesti Hazai első takarékpénztár részvénytársaságnál most járt le a város 2 nagyobb folyószámla-hitel kölcsöne, az 5 milliós és 4 és fél milliós kölcsöne. A város ezeket a kölcsönöket a szovjati birtok eladási árából akarja visszafizetni s azért kérte az intézetet, hogy a kölcsönök lejáratát hosszabbítsa meg 1920. december 31-ig. Egyben azt is kérte, hogy netáni hamarabb történő visszafizetés esetén ne számítsanak storno-díjat, ami csaknem 300.000 koronát tenne. A takarékpénztár értesítette a várost, hogy hajlandó a lejárat határidejét meghosszabbítani, de ezért 6 és fél százalék kamatot kér, — másfél százalékkal többet az Osztrák-magyar bank kamatlábjánál — s azonkívül a félévre egynolcad százalék díjat számít föl. Az intézet beleegyezik, hogy korábbi visszatérítés esetén lemond a stornokamatról, de az időkülönbségre csak 3 százalékos kamattérítést hajlandó visszafizetni. Miután a város kényszerhelyzetben van, a kölcsönt ezidőközben nem tudja visszafizetni, újabb kölcsön pedig drágább lenne, a bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy a takarékpénztár föltételeit fogadja el.

(Nem adják el a Piac-utcai héraldot)

A város tulajdonában lévő Piac-utca 26-28. szám alatti palotára tartott árverés eredménytelenségét a bizottság tudomásul veszi, egyben indítványozza a közgyűlésnek, hogy ne kíséreljezzenek további árverésekkel, hanem tartásuk meg a palotát a város tulaj-

Sterbinszky László azzal védekezett, hogy ő csupán *Vági István* direktórium tag erőlyes felszólítására vállalt állást a forradalmi törvényszéknél; célja ezzel az volt, hogy ne kerüljenek erre a helyre szélsőséges elemek, akik ott atrocitásokat követtek volna el. Mindvégig teljes erejével igyekezett fenntartani a rendet.

Gyallay János úgy védekezett, hogy ő nem akart bírói tisztséget vállalni, társai azonban terrorizáltak és rávettek őt erre. *H. Nagy Jenő dr.* előadja, hogy állás nélkül állott, nem volt semmiféle jövedelme sem és így kénytelen volt a neki felajánlott állást elfogadni.

A törvényszék a tanúk kihallgatása, majd a vád- és védbeszéd megkérdezése után még délután meghozta ítéletét. A bíróság mind a három vádlottat büntőnek mondta ki és összbüntetésül másfél évi börtönrre ítélte őket. A büntetésből *Sterbinszky László* nál 10 hónapot, *Gyallay János* nál 5 hónapot, *H. Nagy Jenő dr.-* nál pedig 2 hónapot kitöltöttnek vett a bíróság.

donában, mert az új lakbér szabályozó rendelet intézkedései biztosítják a palota kedvezőbb jövedelmezőségét. Az eladásra tehát nincs már ok.

(Egyéb ügyek)

A városi világlátási vállalat főtisztviselői a fizetésükön kívül tudvalevően jutalékot is élveznek a vállalat jövedelme után. Mint-hogy az 1919. év mérlege veszteséggel zárult, az érdekeltek fordultak a városhoz, hogy állapítsa meg a 1910. és 1915. évi jutalékok átlagát és utalja ki ezt részükre. A bizottság ezt a kérelmet jogosnak találja, de nem javasolja teljesíteni azt a további kérelmet, hogy az 1917. és 1918. évekre már kifizetett, de a most megállapított átlagon alul maradó jutalékokat visszamenőleg kiegészítsék.

A városi tanács a kényszerátviteli díjakat még régebben tisztesre emelte. A bizottság az intézkedés tudomásul vételét javasolja a közgyűlésnek. Továbbá javasolja, hogy a város lépjen be alapító-tagként 5000 koronás alapítvánnyal a *külföldi magyarok világszövetségébe* és rendes tagul további 6 évre a *gyáriparosok országos szövetségébe* évi 100 K tagdíj mellett.

Gyöngyös város főiratot intézett a belügyminiszterhez, hogy a proletárdiktatura áldozatainak hátramaradottjait és a diktatura károsultjait, a vörös uralom előidézőinek vagyonából kártalanítsák s e feliratrak hasonló felirattal való támogatását kérte. A bizottság a felirat tudomásul vételét javasolja.

— **Korcsmai palackok, ivóedények stb. hitelesítése.** A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter megküldte a kamarának a korcsmai palackok, ivóedények, tejes palackok hitelesítésére, továbbá az ezen hitelesítések fejében fizetendő díjakra vonatkozó rendeletét, mely a vendéglőkben, korcsmákban, kávéházakban és egyéb nyilvános helyiségekben hitelesítésre kötelezett palackoknak, ivóedényeknek kellékeit és a hitelesítésüknek megengedett hibahatárait külön-külön állapítja meg. A rendelet kiterjed a hitelesítési eljárásra. Átmeneti intézkedéseket tartalmaz a rendelet életbelépte előtt hitelesített palackok és ivóedényeknek a forga-

lomból bevonására nézve, végül a korcsmai palackok, ivóedények, tejes palackok és szeszitalokat tartalmazó zárt palackok hitelesítési díjainak részletezésével foglalkozik. E rendelet folyó évi szeptember hó 1-én lép életbe.

Öngyilkossági kísérlet a valutacsálás miatt

Budapesti tudósítónk jelenti: A Jellinek-ügyből kitolyólag tegnap egy öngyilkossági kísérlet történt. *Vagel Pál* tőzszebizomnyos, akitől *Jellinek Morton* több ízben vásárolt idegen valutákat és aki a család miatt milliós veszteségeket szenvedett; idegrohamában egy rokonának Géza-utcai lakásán *felakasztotta magát*. A kórház azonban elszakadt és a bizomnyosnak semmi baja sem történt, úgy, hogy még az előhívott mentők beavatkozására sem volt szükség.

A Jellinek-ügyben különben tovább folyik a nyomozás. *Nagy Károly* főkapitányhelyettes, detektívönök vezetésével a detektívek a még ismeretlen részletek után kutatnak, míg a bűnügyi osztály az eddigi károkat igyekszik megállapítani. Ez a munka hosszú időt vesz igénybe, mert Jellinek és bűntársai hónapokon át folytatták csalásaikat.

A városi múzeum gyarapodása

A városi múzeum úgy az oláh megszállás idejében, amikor a nyilvánosság előtt nem működhetett, mint azóta, vásárlás, főként pedig ajándékozás által mindhárom osztályában örvendetes módon gyarapodott. E gyarapodásról hírlapokban, ezek szűk terjedelme miatt, sajnos, részletesen nem adhatunk számot. Ezuttal tehát csak újabb a felszabadulás óta érkezett néhány beces vagy érdekes ajándékról emlékezünk meg.

I. A könyv- és kéziratár számára *Kardos Armin* száznál több darab helyi vonatkozású nyomtatványt, kéziratot ajándékozott; *Nedeczky Ferenc* a 16. századrend illusztrált történetét, *Sárváry Lőrinc* Itália régi térképét, melyet *Karác Ferenc* metszett rézre; *Polgári András* a *Csapó-utcai gazdaság jegyzőkönyvét* 1833-1907-évekről. Nagyon kívánatos volna, a többi gazdaság is ha követné e példát, Fényképgyűjteményünket *Licner-Berzéli, Takács Vince* és *Gyöngyösi Viktor* adományai szaporították. A debreceni Kovács ipartársulat határozata alapján *Varjassy Imre* elnök letétül helyezte el nálunk a Kovácsék régi okleveleit, jegyzőkönyveit, pecsételőit. Legrégibb szabályzatuk 1489-ből, származik, amely azonban csak *Szapolyai János* 1530. évi átiratának XVIII. századbeli fordításában maradt fenn.

II. A szép- és iparművészeti tár számára ajándékoztak: *Kovács János* dohánygyári alkalmazott barokkizlésű aranyozott ezüst gyűrűt, melyet a *Dobozy-temető* homokjában talált. *Nedeczky Ferenc* nagy bronz emlékérmeket, *Kiss Lajos* h. leltári biztos arcképes régi cintányért, *dr. Varga Emilné* porcellán tányért csészével, *Sárváry Lőrinc*, *Kiss Sámuel*, a kollegium múlt század elején élt rajztanárának »Sabinnók elrablását« ábrázoló eredeti rajzát. Több felől kapunk rajzolt és festett reámlaplakat. A debreceni tornaegylet pedig letétül helyezte el a múzeumban különféle versenyeken nyert 15. db. emléktárgyát, amik már kiállítva is vannak.

III. A régiségtárnak *Jóna István* a debreceni gazdasági egylet 1868. évi kis bronz érmét ajándékozta.

IV. A néprajzi tár *Polgári András* (ludlábás bilyogozó vas) özv. Tóth Józsefné (pillangó keshüvely) és *dr. Varga Emilné* (1830-as évből) való mennüvasszonyi ruhaderék) ajándékával szaporodott. — A képtár számára megvettük *Haranghy Jenőnek* több debreceni tárgy eredeti rajzát.

Saját készítésű cipők

Cipők

legjobb kivitelben és legolcsóbban beszerezhető készen és méret után

Grünwald cipőüzem

SAS-UTCA 4.

Kölcsönös-segélyző épület.

450 bányász katasztrófája

Nagy bányaszerencsétlenség Aninán

Temesvár, jun. 25. Az Osztrák-Magyar Államvasutak aninai bányájában óriási szerencsétlenség történt. A Hungária-akna második szintjében levő dinamitraktár ismeretlen okból felrobbant, éppen akkor, mikor a harmadik és negyedik szintben dolgozó munkásai, — összesen 450 ember — felmenni készültek. A robbanás következtében fojtó, mérges füst töltötte be a tárnát, úgy, hogy menekülni szinte lehetetlen volt. Mikor a katasztrófát odafenn észrevették, nem segíthettek azonnal, mert a gomolygó gázok a behatolást megakadályozták.

A temesvári államügyészség az oravicai bányagazgatósággal együtt megindította a vizsgálatot.

HIREK.

— **A Petőfi-társaság fogadtatása.** Szombaton délután 5 óra 10 perckor érkeznek a Petőfi-társaság tagjai és a holnapi irodalmi ünnep többi országos nevű szereplője **Pekár Gyula** elnök és **Szavay Gyula** főtájtár vezetése alatt. A pályaudvaron a Csokonai-kör nevében **Géresi Kálmán** elnök, a város részéről pedig **Márk Endre** polgármester fogja a vendégeket üdvözölni, akiknek fogadtatására számos testület is képviselti magát. A vendégek legnagyobb része a Bikába száll, ugyanott lesz este 8 órakor barátságos vacsora. Vasárnap az irodalmi matiné után a vendégek tisztelőre ünnepi társas ebéd lesz, amelyen való részvételüket megígérték a város előkelőségei. Az ünnepi ebédre **Kardos Albert**nél, a Csokonai-kör titkárnál lehet jelentkezni (telefon 1018), de aláírási ív az Arany Bika irodájában is van.

— **A közalkalmazottak pénze.** Közöltük már, hogy a pénzügyminisztérium a közalkalmazottak 5000 koronán aluli kényszerkölcsönének visszatérítési határidejét július hó 15-ig elhalasztotta. A halasztásnak az az oka, hogy a még vissza nem térített követelések iránt beadott kérvényeket új záradékoló szöveggel kell ellátni.

— **Elárverelt városi birtokok.** Ma tartották meg az árverést a város 19 hold 1100 négyszögöles Gruci-féle elepi tanyájára és a 34 hold 1186 négyszögöles Aszalós-féle Ujföldre. Az első birtokért 85,000 koronát ígért **Gál József** balmazújvárosi birtokos, a másodikért **Grósz Jenő** debreceni lakos ígért 130,000 koronát. Az árverés eredménye a legközelebbi tanácsülés elé kerül.

— **Az oláh hadisare ügye.** Tudvalegyen a belügyminisztérium véleményezés céljából elküldte **Huberth Ottó** dr. kormánybiztos-főispánhoz azt a közgyűlési határozatot, hogy a város fizessen kamatot a helyi bankoktól az oláh hadisare kilizetése céljából fölvetett 2 és fél millió korona kamatmentes kölcsön után. A főispán a közgyűlési határozatot jóváhagyó véleményezéssel terjesztette vissza a belügyminiszterhez.

— **A debreceni református kollégium évszázó ünnepélye** ma szombaton, 26-án d. e. 9 órakor tartatik meg. A nagytemplomban a főgimnáziumi vegyeskar énekel, dr. Erdős Károly imádkozik. Ezt követőleg a díszteremben a főgimnáziumi férfi-kar énekel, dr. Baltazár Dezső és dr. Lencz Géza beszédeket tartanak. Mindkét ünnepélyre az érdeklődő közönséget meghívja a kollégiumi igazgatóság.

— **Eljegyzés.** Reizmann Sándor kiskvárdai földbirtokos eljegyezte Komlóssy Timár Margitot Budapestről. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Július 9-én nyílik meg a polgári étkező.** Az Uranusz mozgó helyiségét a polgári étkező céljára való átalakítását már megkezdték s a munkálatok már annyira előhaladtak, hogy július 9-én megnyitják a polgári étkezőt. Érdekes, hogy a közéletmezési ügyosztály táviratilag arra kérte a belügyminisztert, hogy a debreceni szabadkőműves páholyoktól lefoglalt tányérok, poharakat és egyéb evőeszközöket engedje át a polgári étkező részére.

— **A budapesti tőzsde.** Értékpapírok árfolyamai: Magyar hitel 1689—98, Osztrák hitel 1022—10, Jelzálogbank 465—70, Leszámitoló 860—65, Hermes 385—400, Agrárbank 935—32, Angol-Magyar 900—895, Magyar-Olasz 408—04, Alt. takarékp. 1020, Bors. Misk. 3675—700, Hungária 2500, Alt. község 7650—100, Salgó 5800—900, Ganz Danub. 15300, Ganz vill. 3120—200, Rima 3200—160, Hazai faterm. 3500—550, Nasic 14800—900, Orsz. faterm. 1870—95, Danica 4700, Cukor 9660, Papír 2400—60, Lámpa 2250, Óstermelő 960, Gumi 2900—3000, Adria 10.000—200, Atlantica 5000, Közuti 1360—75, Dél. vasut 508—14, Levante 3800—775, Államvasut 3575—25.

Valuta-árfolyamok: Napoleon 565—69, Dollár 145—48, Márka 457—62, Lira 995—80, Romanov 766—82, Lei 415—400, Sokol 380—84, Dinár 825—60, Font 650—48, Léva 340—35.

— **A vigalmi adót jóváhagyták.** A város az oláh megszállás ideje alatt a rendkívüli körülményekre való hivatkozással belügyminiszteri jóváhagyás nélkül léptette életbe a vigalmi adóról készített szabályrendeletet. A belügyminiszter most értesítette a várost, hogy a szabályrendeletet s annak rendkívüli körülmények által indokolt életbeléptetését jóváhagyja.

— **Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei:** Ertesítjük azon nyugdíjas tagjainkat és a menekült tisztviselőket, akik eddig cipő-utalványt nem kaptak, hogy annak átvétele végett f. hó 26-tól 30-ig a csoport irodájában d. e. 9—12 és d. u. 4—6 óra között jelentkezni sziveskedjenek. Az ez időnül esetleg még rendelkezésre maradó cipő-utalványok a csoport tagjai közt július 1—3 napjain fognak kiosztatni. Később jelentkezéseket figyelembe nem vehetünk.

— **Brammer-féle szövetek** fekete, sötétkék és különféle színekben, Costum, ruha- és köpenyekmék a **Beke Áruházban Csapó-u. 16.** A helybeli tisztelt vásárló közönséget saját érdeklődésükért, hogy becses látogatásait csak a délutáni órákban 3—6 óráig sziveskedjenek megtenni.

— **Szülők figyelmébe!** A közelgő tanévre egyes tankönyvekből nagyobb hiány lesz, miért is előnyös már most előjegyeztetni a tankönyveket **Gárdos könyvesboltjában** (püspöki palota).

— **Villamos szakmába vágó** legkomplikáltabb munkákat készít és javít **Földvári elektrotechnikai gyára** Széchenyi-utca 55.

— **Puha gallérok és kézelők,** kitógastalan szabású fehéreneműek jutányos árakban **Frank Edénél** megvehetők.

— **Végh Gyula** szücs elsőrangú modern és legnagyobb molykár ellen biztosító és megóvó beraktározási vállalata (saját ház) Debreczen, Piac-utca 4.

— **Puch-kerekpár,** új és használt, külső és belső gummi, gummi-ragasztó, szelepgummi érkezett **Molnár Testvérekhez,** Debreczen, Egyház-tér 2. sz.

— **Olasz Girardi szalmakalapok** 50 koronától 350 koronáig a legszebb választékban **Frank Edénél,** megvehetők.

— **Már nem Péterfia-u. 53.,** hanem **Rákóczi-utca 23. szám** alatt alakítom újja rossz nyakkendőit.

— **Hoffer Sándor** bankbizományi irodája **Ferenc József-ut 58. szám** alatt.

— **Legfinomabb** gyapjuszövetek **Kupfer és társánál** Kistemplom-bazár.

FRICZI kalap-szalokban
óriási nagy nyári kalapvásár.
Olcsó szabott árak.
Városházával szemben

SZÍNHÁZ.

A színházi iroda hírei. — **Ma Mágnás Miska,** operett kerül színre **Tisza Karola** felléptével. Ez alkalommal lép fel először a társulat új énekes bonvivántja **Szokolai Elemér.** Itt említjük meg, hogy **Tisza Karola** gyengelkedése miatt tegnap a Vigszínházban nem volt előadás, így a **Lili bárónő** operettben vasárnap kerül színre. **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal a **Cigányprimás** operett **Tisza Karolával,** este **Tisza Karola és Szokolai Elemér** felléptével a **Lili bárónő** operett kerül színre. — **Uj énekesnő.** Irmay igazgató szerződötési célból a jövő héten lépteti fel **Vizvári Elza** énekesnőt, aki a temesvári színházról jön. **Vizvári a** **Szambul** rózsája és **Varázskeringő** operettben lép fel.

A legzajosab siker koronázta az **Arany-színpad** e heti valójában ötletes és változatos műsorát. Hasonlóan kellemes szórakozóhelye réges-régen nem volt Debreczennek. Teljesen új műsorát szombaton mutatja be a kedves társaság az **Angol királynő** nyári helyiségében.

Pallay Anna a m. kir. Opera táncprimadonnája és társulata ma szombaton és holnap, vasárnap este 8 órakor lépnek fel a **Bika** dísztermében. **Pallay Anna** nem a régi sablonos primaballerina. A klasszikus iskola tudását a modern táncművészettel egyesíti. Minden fellépése háttartalan ünneplést, csodálatot kelt. A Területvédő Liga művészi szerve, a **Muzsa r.-t.** rendezti **Pallay** klasszikus táncestélyeit, melyekre jegyek a **Bika** szálló halljában válthatók.

Ravengár. Óriási érdeklődést vált ki ez a gyönyörű amerikai film, úgy hogy kérjük a közönséget, jegyeit elővételben váltsa meg, hogy az esti pénztárnál a tolongás elkerülhető legyen. Jegyelővétel az **Apollóban.**

Judex V. A befejező rész, a »Vezeklés«, még ma és holnap utoljára az **Urániában.**

A **hableány,** kaliforniai szerelmi dráma 5 felvonásban tökéletes szépségű felvételeivel csodás látványosságot nyújt. Ham utólérhetetlen humorával kacagtatja meg az **Arany Bika**-mozi közönséget.

SPORT.

A **DTE—DEAC** között vasárnap délután a nagyerdei sportterén került döntésre a bajnokság sorsára döntő fontosságú mérkőzés. A **DEAC** az utóbbi napokban igen megerősödött. Csapatában ott látjuk Debreczen régi válogatott játékosait, **Nagy Rálintot,** **Simon Imrét,** **Poroszlajt** és **Ókrós,** **Babiczký,** **Fodor,** **Csáky** szintén hatalmas játékerőt képviselnek. A mérkőzés kimenetele teljesen nyitnak mondható.

A második csapatok küzdelme eldönti a szövetségi díj kérdését. Itt a **DTE** vezet 1 ponttal. Ha a **DEAC** II-nek sikerülne a **DTD—II**-öt legyőznie, úgy 1 ponttal megnyerné a szövetségi díjat.

Gyalogvezred—DKASE. Vasárnap délután fél 6 órakor az üggettő-terei sporttelepen méri össze erejét a két csapat. A katonacsapatban a **DMTK** több első klasszist képviselő játékos szerepel, így nagy küzdelemre van kilátás. Előzőleg **Nyomdász 1b** **Kase 1b** között barátságos mérkőzés lesz.

SILVIA ruhafesték
minden üzletben kapható.

Gyári Iórákár

Fleischer Mór
nagykereskedőnél

HATVAN-UTCA 15. SZÁM.

Gummibélyegzők

gyorsan és pontosan készünek a

DEBRECENI ELSŐ

BÉLYEGZŐGYÁR
ÉS KÖNYVNYOMDÁBAN

Plac-utca 81. szám.

Mindennemű hajmonkakat
elvállal

Özv. Mihalkáné h.

RANNINGER ISTVÁN
hölgyfodrász Iskola-utca 8.

Szt.

Pál-Gyógyintézet

Debreczen, ref. Egyházpalota.

Rendelés egész nap.

Tüdőbetegek, asztmások,

idegbetegek, rheumások,

bőrbojások, nemibetegségek

a minden más chronicus

bajok gyógykezelésére, az összes természetes

gyógytényezőkkel felszerelt intézet.

Jégszóda, szalakkáli, fondant cukorka, rézgálic, raffia és mindenféle fűszer-és gyarmatárakat viszonteladók a legolcsóbban szereshetik be

FRIEDMANN SIMON

fűszer- és gyarmatáru nagykereskedőnél, **Arany János-utca 8. sz.** Osztrák Magyar Bankkal szemben.

Mindenféle írásmunkát gyorsan és pontosan több példányban is előállít és sokszorosít

Szabó Zoltán és Társa

írógépvállalata
Debreczen, Ref. püspöki palota.

Akar könnyen 200 koronát keresni?

Ugy készítsen a Grünwald-cipőüzemnek egy reklám szöveget és 27-én vasárnap dobja be az üzembe a rolló alatt. Aki a legjobb reklám után elnyerte a 200 koronát, 29-én kedden a Debreczeni Független Ujság útján értesítve lesz. Nevet tisztán aláírni.

**Fedák, Kürti, Mágánás
cipőkrémek,
fénymaz,
gyári fóráktár ::
Fleischer Mór,
Hatvan-utca 15.**

Legfinomabb likőr

bor, csokoládé, cukorka és mindennemű csemegekülönlegességek legolcsóbban beszerezhetők

GYÉMÁNT GÉZA és Tsa cégnél
Piac-utca 58. szám.

Málnaszörp, Pondant cukorpótló,

likőr, rum, cognac pacsenyeborok, csokoládé s mindennemű csemege nagy választékban kapható

Burg Sámuel

fűszer és csemege üzletében,
Kossuth-utca 19. szám
Csokonai-színházzal szemben.

Magas fizetéssel állást nyerhet,

ha a RECORD gép- és gyorsíró szakiskolában tanfolyamot végez. Tandíjak: Gépírás 1 óra 40—, gyorsírás 1 óra 60—, keresk. tanf. 1 óra 50— korona. Beiratkozás minden nap a ref. püspöki bérpalotában. Minden hó 1-én és 15-én új tanfolyam kezdődik.

RECORD GÉP- ÉS GYORSÍRÓ
SZAKISKOLA.

Speciel írógép javító műhely!

Van szerencsénk t. üzletfeleink tudomására hozni, hogy írógép nagy javító műhelyünket a Record gépiró iskolával összevonva a ref. püspöki palotában megnyitottuk, ahol a szakiskola vezetésén kívül az összes rendszerű írógépek, számoló és National pénztárgépek szakszerű javítását jótállás mellett vállaljuk. Új és használt gépek vétele és eladása. Írógépek, kellek és alkatrészek állandóan raktáron.

Szabó Zoltán és Társa

írógépvállalata és Record gépiró iskolája
Debreczen, ref. püspöki palota,

Piac-u. 9.

Halapüizem

Javítások 8 nap alatt.

Városi és állami tisztviselők előnyárban részesülnek.

Nyomatott Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában, Piac-utca 49.

Marószóda (marosújvári)
Kristálysóda
Kocsikenőcs
Apró gyertya
Szalalkáli

Litoion és mindennemű fűszer, festék és gyarmat-áru beszerezhető

Adorján Jenő és Tsa

cégnél
Piac-u. 83. és Király-u. 1. sz.

Új zeneművek! MAGYAR DALOK.

anyos Laci: Te voltál, te vagy a szentem... K 13:20
Balázs Árpád: Suttognak a lombok. Ha ragyognak a csillagok... K 11—
Kurucz-Roboz: Régi nóta. Aki téged egyszer látott 13:20
Molnár Kálmán: Sirva síró muzsikaszó. — Vigyázz kis-leány... K 13:20
Balla Géza: Ha elmézem. El-némult a kis furulyám K 13:20
Sassy-Thurzó Nagy: Nincs már nekem puskám. Gyí loyam, gyí loyam. 2 új kurucz nóta... K 16:50
Kurucz: Oh csak még egyszer össze jönnék... K 13:20

Kaphatók: Hegedüs és Sándor irod. r.-t. könyv- és zenemű-kereskedésében.

Száraz akác szerszámfa és akáczforgács

Kemény Béla és Tsa

tűzfűzfa telepén, Pesti utca 2. szám

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 10 korona, minden további szó 1 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 15—, minden további szó K 1:50. Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

POSTA.

„Maci“ jeligére levél van a kiadóban.

O. L.-nek levél van a kiadóban.

Disztingvált szép fiatal hölgy állandó ismeretségét keresi komoly világlátott urifü. Leveleket „életvidám“ jeligére kiadóban, lapban jelezve kérék.

VÉTEL.

Veszünk egy 4-es vagy 5-ös pénzszekrényt. — Ajánlatok, vagy címek a kiadóhivatalba kéretnek.

Veszek és adok mindenféle ékszert, aranyat, ezüstöt és drágaköveket. Krámer József, József kir. herceg-utca 3.

FASZÉN SZÁRAZ DARABOS

állandóan kapható
Grünfeldnél, Csapó-u. 16

ELADÁS.

Előkelő családról maradt hagyatéki ingóságok, antique butorok, porcellánok, háztartási berendezési tárgyak, evőszközök stb. szabad kézből eladók. Megtekinthetők Széchenyi-u. 31. sz. alatt az utcai lakásban pénteken, szombaton és hétfőn délután 4—6-ig.

Színházi láteső (gyöngyház), egy utazó táská sportcipő, 36-os új fiucipő és paradicsom eladó. Rákóczi-utca 28. Keresztépület.

Kombinált pamut-papír kelme, cca 25 méter, méterenkint 30 koronáért eladó. — Sapkanemű gyártásra rendkívül alkalmas. Megvásárolható folyó hó 25-ig. Cím a kiadóban.

Hordók

tölgyfából minden nagyságban kaphatók Trenhalt takereskedőnél. — Tokaj.

Keresztelő-paplan gyönyörű sárga selyem, kézi himzéssel, keveset használt 600 koronáért eladó. Cserepes-u. 17., keresztépület.

Mész, Cement, Gipsz,

Budai föld, fedéllemez, mennyezet-nád kapható
Bethlen-utca 23. sz.

Eladó

2 nagy Meidlinger-kályha teljesen jókarban. Alkalmas gyári, pénztézet, vendéglői vagy más nagyobb helyiség fűtésére fűthető fával vagy szén-nél. Megtekinthető a kiadóhivatalban.

Egy

pár 37-es új magasszáru sárga cipő és ugyanott keveset használt asztal-spór, két kongre füg-göny eladó Hatvan-u. 63.

Faszén

kapható minden mennyiségben a legolcsóbb napi árakon
GABÁNYI-féle szénraktár
Csapó-utca 28. sz.

„HANSA“

cigarettabüvelkek és cigaretta-papírok

Legelsőrangú magyar gyártmány
Kapható mindenütt!

Dr. Hegedüs né Gyermek- divatháza

Simonffy-u. 2. sz.

Vízgaruhák Szandálok Trikók Gyermek-gummik nagyválasztékban.

Szolíd üzleti elvek.

KERESLET.

Tanuló

vagy kifutó fizetéssel azonnalra felvétetik Hol-länder cégnél Hatvan-utca 20.

Egy tanuló teljes ellátással felvétetik Adler szücs Széchenyi 40.

Keresek

egy varrónőt vidékre, aki a francia munkát is érti. Bővebbet a kiadóban.

Egy

izr., szigorú nevelőt ke-resek 10 éves fiához. Jelentkezni lehet a dél-utáni órákban. Csapó 6. Lisztútlejt.

Tanyas

eszelődte felfogadok. Jelen-kezhetnek Debreceni Gazdák Bankja Kossuth-utca 17. szám.

Egy fiu

kovács tanoncnak felvétetik Diószegi-ut 10. sz. (Vágóhid mellett.)

VEGYES.

Singer

varrógépeket legjobban javít Keszler A. műszér-rész, Széchenyi-utca

2000

korona jutalmat adok annak aki engem 2 szoba, konyhából álló lakáshoz juttat. Címre küldött ajánlatok a kiadóhiva-talba intézendők.

Varróleány felvétetik Staubernél Piac-utca 47.

WEISZ SALAMON

fest, tisztít

legolcsóbb árak mellett Arany János-utca 9. szám alatt.

Gyász esetén 24 óra alatt.

Viszketegség,

rűb, sémör gyógykezelésre jó hatású szer a szagatlan és kellemes illatú **Gerő-féle Boróka-kenőcs**

Ára 10, 20, 30 kor. Hozzávaló **Boróka-azappan** 22 kor. Kapható minden gyógyszerárban. Készíti: **Hunula Gyógy-szerész Laboratórium BUDAPEST, IX., Ráday-utca 12. sz.**

Felelős szerkesztő:

Dr. HEGEDÜS LORÁNT

Kiadó:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv.-társ.